

Dosar nr. 3r-277/23
2-21151085-01-3r-20102023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: L. Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca)

DECIZIE

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Complet de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursul depus de Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău”,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea actului administrativ,

împotriva încheierii din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău”, din motivul nedeunerii în termenul legal a motivării cererii de apel,

c o n s t a t ă :

La 12 octombrie 2021, ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” a înaintat acțiune în contencios administrativ împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea actului administrativ.

A solicitat reclamantul anularea actului administrativ individual defavorabil – actul de constatare din 25.05.2021 a sumelor plătite în plus, a căror termen de prescripție a expirat, în anexa căruia se reflectă suma plătită în plus, în cuantum de 374 926,24 de lei, cu termen de prescripție expirat, identificată în contul contribuabilului ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”.

Ulterior, la 17 noiembrie 2022, reclamantul, a depus cerere de completare a acțiunii, prin care a solicitat anularea actului administrativ individual defavorabil - actul de constatare din 25.05.2021 a sumelor plătite în plus, a căror termen de prescripție a expirat, în anexa căruia se reflectă suma plătită în plus în cuantum de 374 926,24 de lei cu termen de prescripție expirat, identificată în contul contribuabilului ÎS „Aeroportul International Chișinău”, întrucât acesta este ilegal și prin el, ÎS „Aeroportul International Chișinău” este vătămat în drepturi; anularea

actului administrativ individual defavorabil – decizia de stingere a obligațiilor fiscale din 30.06.2021 a sumelor plătite în plus, a căror termen de prescripție a expirat, în anexa căruia se reflectă suma plătită în plus în cuantum de 374 926,24 de lei cu termen de prescripție expirat, identificată în contul contribuabilului ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, întrucât acesta este ilegal și prin el, ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” este vătămat în drepturi; repunerea în termen și acceptarea solicitării de restituire a sumei de 374 926, 24 de lei plătite în plus.

Prin hotărârea din 26 aprilie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea actului administrativ.

La 05 mai 2023, ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii menționate, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, din motivul nedepunerii în termenul legal a motivării cererii de apel.

La data de 06 octombrie 2023, ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” a depus recurs împotriva încheierii din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs și anularea încheierii instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că, cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii instanței de fond a fost depusă la data de 13 mai 2023 și aceasta nu întrunea exigențele expres prevăzute de lege și anume nu a fost anexată o copie a hotărârii contestate, precum și nu s-au indicat motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

A relatat recurentul că instanța de apel, printr-o încheiere judecătorească, urma să nu dea curs cererii de apel înaintate acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor, în caz contrar, completul de judecată urma să accepte această cerere de apel spre examinare și să dispună intentarea procedurii de apel.

A mai indicat recurentul că în cazul în care nu erau lichidate neajunsurile constatate în termenul stabilit de instanța de apel, aceasta urma să aplice prevederile art. 236 din Codul administrativ.

Consideră recurentul că, instanța de apel nu a aplicat o normă legală care trebuia să fie aplicată și că a fost limitat în drepturile sale, prevăzute expres de lege, de a beneficia de un termen de 30 zile pentru depunerea cererii de apel motivate la Curtea de Apel Chișinău, acest termen practic fiind micșorat până la 8 zile lucrătoare.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Iar, în conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea contestată la 20 septembrie 2023, fiind notificată recurentului la data de 28 septembrie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la actele cauzei (f.d. 115).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

Prin prisma art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

La data de 20 octombrie 2023 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursului depus de ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” împotriva încheierii din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 129).

La 23 octombrie 2023 Serviciul Fiscal de Stat a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat declararea inadmisibilă a recursului.

Studiind actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” împotriva încheierii din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Actele cauzei denotă că, la 12 octombrie 2021, ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat.

Prin hotărârea din 26 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” împotriva Serviciului Fiscal de Stat.

La 13 mai 2023, administratorul interimar Dorel Ifodi a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 26 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 85,86).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, copia hotărârii motivate din 26 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost expediată la data de 11 iulie 2023 în adresa ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” prin intermediul oficiului poștal, fiind recepționată de către recurent la data de 21 iulie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție DS8010116910AS (f.d. 107).

În conformitate cu prevederile art. 96 din Codul Administrativ, în coroborare cu art. 109 din Codul administrativ, notificarea poate fi efectuată prin poșta cu scrisoare recomandată. Un înscris poate fi notificat prin poșta cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Prin urmare, ținând cont de circumstanțele factice reținute și prevederile legale citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că hotărârea motivată din 26 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost notificată efectiv recurentului.

Or, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a utilizat mijloacele corespunzătoare de comunicare, ce ar asigura notificarea copiei hotărârii motivate din 26 aprilie 2023 recurentului.

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că termenul de prezentare a motivării apelului în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă pentru ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, de la 22 iulie 2023 și ținând cont de regulile de calculare a termenelor de procedură stabilite de Codul de procedură civilă ar fi expirat la data de 20 august 2023 (zi de duminică), or, ultima zi de depunere a cererii de apel motivate fiind data de 21 august 2023 (zi de luni).

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, potrivit prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării apelului curg din momente diferite, și anume: în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, sub sancțiunea art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ – motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Însă, distinct acestor circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că motivarea apelului împotriva hotărârii din 26 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, nu a fost prezentată de către ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” în termenul prevăzut de lege.

În circumstanțele reținute supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează ca fiind corectă soluția instanței de apel de declarare a apelului depus de către ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” ca fiind inadmisibil.

Suplimentar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție indică că ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, depunând cererea de apel, prin conținutul acesteia și-a rezervat dreptul de a prezenta motivarea apelului, după recepționarea

hotărârii motivate. Cu toate acestea, ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” nu și-a valorificat corespunzător dreptul procedural respectiv și nu a depus motivarea apelului în termenul prevăzut de lege.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că motivarea apelului urmează să cuprindă în sine, temeiurile de fapt și de drept în baza cărora partea interesată, solicită anularea sau modificarea hotărârii primei instanțe.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că în cererea de apel depusă la 13 mai 2023, de către ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” nu sunt indicate în mod expres critici de netemeinicie a hotărârii din 26 aprilie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, care să vizeze raționamentul adoptat de prima instanță privind respingerea acțiunii de contencios administrativ înaintate de către aceasta.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reamintește recurentului că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Respectiv, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Ținând cont de cele stabilite supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că în interiorul termenului de când a fost comunicată hotărârea motivată recurentului și termenul limită de prezentare a motivării apelului, acesta a dispus de suficient timp pentru a întocmi și depune la Curtea de Apel Chișinău motivarea cererii de apel.

Astfel, argumentul recurentului precum că instanța de apel, printr-o încheiere judecătorească, urma să nu dea curs cererii de apel înaintate acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor, instanța de recurs îl consideră neîntemeiat și declarativ.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentului ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Reieșind din cele expuse, se constată temeinicia încheierii instanței de apel, deoarece recurentul ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” nu a prezentat

motivarea apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele prevederilor art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție amintește că art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Curtea a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău este adoptată în conformitate cu legislația în vigoare, cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție o consideră întemeiată, or, recurentul ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” nu a întreprins vreo acțiune de a prezenta motivarea apelului în modul și termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motiv pentru care Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

Conform 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” și se menține încheierea din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc